

AMS-målerne og Monsanto/Bayer-skandalen

Denne teksten ble først publisert som bloggpost på <http://einarflydal.com> den 16.05.2019

Plantevernmiddel-produzenten Monsanto ble nylig kjøpt opp av den tyske kjemikaliegiganten Bayer. Nå trues Bayer av å gå konkurs på grunn av alle erstatningssøksmålene mot Monsanto. Bayer hadde ikke gjort en skikkelig forundersøkelse - *due diligence*, som det heter på stammespråket M&A, eller *mergers & acquisitions*, sammenslåing og oppkjøp.

Grafen viser kursutviklingen til Bayer, fram til tredje erstatningssøksmålet mot Monsanto vant fram. Kan AMS-skandalen påføre norske kommuner en liknende utvikling?

Bayer trues nå av konkurs på grunn av alle søksmålene som er fremmet mot Monsanto. Det skal være snakk om flere tusen milliarder US-dollar. Vi snakker om erstatninger for skadene fra RoundUp og andre plantevernmidler som har skadet menneskekloden over. I tillegg kommer Agent Orange, som f.eks. ble sprøytet over jungelen i Vietnam for å få bladene til å falle, så det skulle bli lettere for USAs hær å nedkjempe motstanderne fra lufta. Gifta ligger der fortsatt i bakken og folk er fortsatt skadet.

Til overmål ble det nylig avslørt at Monsanto holdt seg med en egen avdeling der de listeførte sine motstandere, blant annet den svenske forskeren Lennart Hardell, og satte i gang svertetekampanjer, organiserte nett-troll og Wikipedia-skrivere til å skrive nedsettende omtaler, og til og med sørget for voldelige trusler mot dem. Fransk politi etterforsker forgreninger av dette.

Bayer har nylig gått ut og erklært at dette kontoret skal legges ned og ønsker etterforskningen velkommen, for slik skal man ikke drive forretning. Sjefen for denne enheten har for lengst forlatt selskapet.

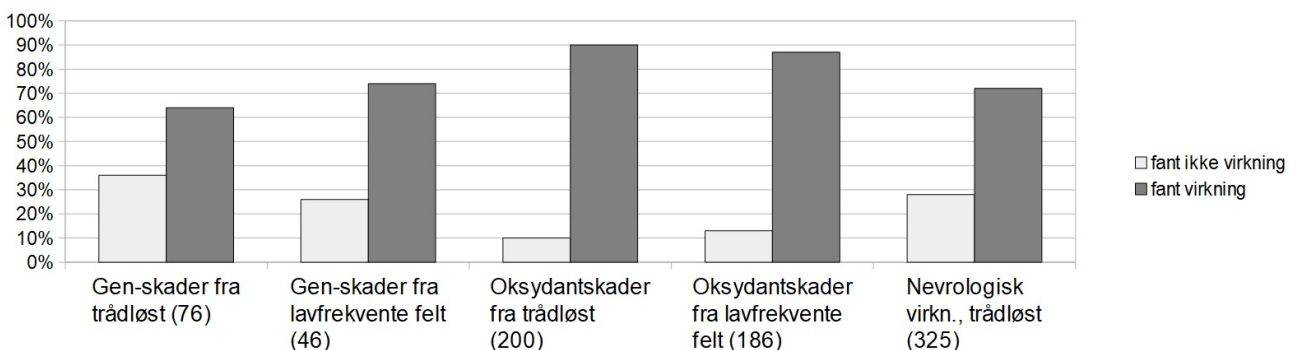
Norske kommuner, som eier de norske strømnetselskapene, kan komme til å dele litt av Bayers skjebne. De har i dag store inntekter fra kraftselskapene de eier, og lokalpolitikere sitter i styrene. De kan dermed også risikere å bli skadelidende og til og med personlig ansvarlige hvis de tar strømnetselskapene i forsvar, og framstår som garantister for at strålingen fra AMS-målerne ikke er helsefarlig og ikke har noen skadevirkninger på miljøet. I stedet burde de undersøke saken, og ikke

bare nøye seg med å svare en bekymret borger med å videresende et brev fra nettselskapet, slik ordføreren i Ringsaker kommune gjorde her om dagen. For hun framstår som - og vil antakelig bli oppfattet som - garantist, men kan skjule seg bak at hun bare har videresendt. Det er ikke godt nok. Som eiere og styremedlemmer har kommunepolitikerne plikt til det når de kommer under vær med at ting kanskje ikke er som de skal. Har f.eks. nettselskapet foretatt en ROS-analyse? Har det framkommet kritikk eller betenkeligheter som ikke er hensyntatt? Har daglig leder gjennomgått den juridiske utredningen fra advokatfirmaet Erling Grimstad AS som han mottok i fjor sommer, og hvilke undersøkelser har han foretatt?

I brevet som ordføreren i Ringsaker videresender, får Eidsiva Nett anledning til å komme med alle sine argumenter, uten at de sjekkes ut eller kommenteres. Dermed framstår hun som en slags garantist uten uttrykkelig å gå god for nettselskapets argumenter. Jeg har derfor lagt inn mine kommentarer i brevet, som du finner nedenfor. Forøvrig viser jeg til litteraturlista i gårsdagens bloggpost om David og Goliat (bloggpost 15.05.2019).

Men er det paralleller her til historien om Monsanto og Bayer? Historien om mikrobølgene viser dessverre at der er klare likheter: Bransjen selv har sørget for å spre villedende informasjon om produktene. Den har fremmet forskning som ikke holder mål og ser ut til å være formet nettopp for ikke å kunne påvise skadevirkninger. En rekke framtrepende forskere er blitt utsatt for svertkampanjer. Den har understøttet forskere som forfekter foreldet kunnskap og arbeidsmetode som kan brukes til å støtte opp om foreldede grenseverdier - eller i det minste sørge for at restriksjoner i bruken av mikrobølgekommunikasjon blir utsatt. Metodene i dette arbeidet er godt dokumentert, og er de samme som Monsanto og tobakksindustrien gjorde bruk av.

AMS-målerne og 5G har fått oppmerksomhet verden over. Mikrobølgene koples nå ikke lenger bare til helseskader, men også til miljøskader, blant annet insektsdød og fugledød, etterhvert som de mange analysene som alt foreligger, blir fulgt av stadig flere. Og de koples - sammen med andre miljøgifter - i en rekke forskningsarbeider til det nye sykdomsbildet som preger de rike landene, der utmattelseslidelser og lidelser knyttet til permanente inflammasjoner står for brorparten av diagnosene. Litteraturgjennomgangen som en veteran på feltet, Henry Lai, gjorde i 2017 (se figur), viser hvordan funnene fra 1990 til ut 2017 fordeler seg. Han ble forresten også utsatt for svertkampanjer og mistet jobben sin da han for mange tiår siden påviste DNA-brudd fra svak, mikrobølget stråling.

Det er direkte usannsynlig at vi ikke vil få samme utvikling innen trådløsbransjen som vi har sett for Monsanto og tobakksindustrien. Det er uro i næringen, for man ser at man er på ville veier. Det truer aksjekurser og det truer villigheten til å investere i bransjen. Og det fører til utsagn av typen "Vi forholder oss til myndighetenes grenseverdier.", som altså legger ansvaret på myndighetene, lokalt og sentralt, for hvordan grenseverdiene er satt og om de verner eller ikke. Slik beskytter næringen seg. For hvem vil vel investere i en bransje som kan dokumenteres å påføre folk helseskader, og som har holdt det skjult? I neste omgang rammer det selvsagt også de som selger, leier ut, formidler eller på annen måte påfører andre en slik teknologi.

Kommunepolitikerne har lite å vinne og mye å tape på å gå inn som garantister for nettselskaper som ikke undersøkte skikkelig før de valgte teknologi til AMS-målerne. For nettselskapene kunne

valgt annerledes, og de skulle sjekket, f.eks. hva slags motargumenter som kom fram mot slik trådløs kommunikasjon alt for flere år siden. Nå, som investeringen stort sett er tatt, bør nettselskapene rette blikket inn i seg selv og opp til NVE og Strålevernet, og se etter hvordan det kan ha seg at de ble forledet. Og så bør de undersøke hvordan de skal tilby en løsning som de kan stå for - både overfor dagens og morgendagens generasjoner og overfor miljøet vi skal leve i.

Einar Flydal, den 16. mai 2019

Svaret fra ordføreren

Fra: Steen, Anita Ihle <anita.ihle.steen@ringsaker.kommune.no>

Til: [en liste på rundt 100 navn]

Date: tir. 14. mai 2019 kl. 20:32

Subject: SV: Eidsivas varsel om mulig strømstenging hos 500 abonnenter

Cc: Postmottak Ringsaker kommune <postmottak@ringsaker.kommune.no>

I etterkant av din henvendelse har jeg som ordfører i Ringsaker hatt kontakt med Eidsiva. Jeg har fått et svar fra dem. Svaret gjengis her:

«Eidsiva Nett har plikt til å installere nye, automatiske strømmålere (AMS-målere) hos alle nettkunder. Dette følger av måle- og avregningsforskriften § 4-1 b. Fristen for dette var 1. januar 2019. I henhold til § 5-1 i standard nettleieavtale, som alle nettkunder inngår med Eidsiva Nett, bestemmer netteier type målerutstyr, eier målerutstyret og har ansvaret for installasjon, drift og kontroll av dette. Nettselskapet skal etter § 6 i standard tilknytningsavtale også ha uhindret adgang til måleutstyret.

FEIL Plikten Eidsiva Nett har, gjelder funksjonaliteten, ikke kommunikasjonsteknologien. Den er et valg som Eidsiva Nett har gjort. Man har valgt en radiokommunikasjonsteknologi med (spesielt hyppig) pulsing, men kunne ha valgt kablede standardløsninger i svært mange tilfeller uten å svekke funksjonaliteten.

Kunden har ikke plikt til å akseptere en slik teknisk løsning.

I henhold til avregningsforskriften kan nettselskapet fravike kravet om installasjon av AMS-måler dersom kunden fremlegger erklæring fra lege eller psykolog, som stadfester at kunden har gitt uttrykk for frykt eller ubehag som påstås å kunne knyttes til AMS-måleren.

FEIL Forskriften overlater til nettselskapet å gi fritak - ved vesentlig, dokumentert ulempe. Erklæring fra lege eller psykolog er kun eksempler på dokumentasjon som NVE har gitt i sin tolkning av forskriften. Både de mange [smartmålerhistoriene](#) og forskning gir dokumentasjon om vesentlig helsemessig ulempe. NVEs pålegg er rettet mot nettselskapet, ikke mot kunden. Aksept eller ikke-aksept av kommunikasjonsteknologien er et forhold mellom kunde og nettselskap. Kunden har ikke plikt til å akseptere nettselskapets valg av teknologi, desto mer så som den innebærer en økt helserisiko.

Det må byttes målere hos alle kunder, også kunder som innvilges fritak for AMS-måler. Årsaken er at alle målere skal oppfylle Justervesenets krav til målenøyaktighet. Ved fremleggelse av legeerklæring gis kunden fritak for AMS-måler, og får måler uten kommunikasjonsløsning og antenne. Dette er en måler som kunden må lese av selv på månedlig basis, på samme måte som for den måleren kunden har fra før av.

MISVISENDE Nettselskapet har i hht forskriften full adgang til å innvilge fritak også uten at det legges fram legeattest på akutte helseplager.

Kommunikasjonsløsningen som benyttes i AMS-målerne er basert på radiokommunikasjon fra kundens måler til målere i Eidsiva Netts installasjoner, som frakter måleverdiene videre inn til Eidsiva Nett via mobilnettet. Det er ikke lagt til rette for benyttelse av 5G mobilteknologi, og dette er ikke teknisk mulig i dagens løsning.

RETT, MEN nettselskapet kunne valgt biologisk langt mer skånsomme løsninger for å frakte informasjonen mellom målerne og fram til målere i sine installasjoner, f.eks. kabler som er standardløsninger fra produsenten. I dag brukes i stor grad maskenett med ekstremt høyfrekvent pulsing, som er solid dokumentert gir biologiske skader - akutt eller på sikt.

Eidsiva Nett har forholdt oss til Statens Strålevern sin informasjon og grenseverdier når det gjelder stråling fra AMS-målerne. På offentlige områder og i husstander i Norge er den høyeste tillatte grense for slik kommunikasjon satt til 4,35W/m². Den måleren som Eidsiva installerer leveres av Aidon og har på tre meters avstand 0,0044 W/ m², altså ca. en tusendel av grenseverdien. På én meters avstand er effekten under 1 % av grenseverdien. Sammenlignet med en mobiltelefon er sende-effekten fra en automatisk strømmåler én meter fra måleren kun en titusendel i forhold til en mobiltelefon holdt opp mot øret.

MISVISENDE OG IRRELEVANT Grenseverdien er satt for å beskytte mot *oppvarmings-skader*, ikke mot andre skadevirkninger, som er godt dokumenterte. Den er praktisert som *anbefaling*, uten at det gis noen forsikringer om at den er tilstrekkelig i de dokumenter den baserer seg på. Den er formet uten å ta føre-var-hensyn, og den er svært omstridt. Tabellen viser at Strålevernets anbefaling om grenseverdi (se ICNIRP i tabellen), ligger skyhøyt over det nivået som anbefales av fagfolkene bak miljømedisinernes europeiske forening, EUROPAEM, i deres forslag til grenseverdier.

Beregnet eksponering (W/m ²)	AMS-målere	Frekvens (MHz)	Grenseverdi (µW/m ²)		
			ICNIRP	EUROPAEM	
				om natta	ekstra følsomme
29 000*	Kamstrup	444	2 220 000	10	1
29 000	Nuri, Aidon	870	4 350 000	1	0,1

Figur 17: beregnet eksponering i soverom i forhold til norske grenseverdier og biologisk baserte grenseverdier

Eidsiva Nett stenger ikke strømmen for kunder dagen før en helligdag eller helgedag. Ingen kunder har fått varsel om stenging 17. mai. Varslingsprosedyrene er lagt opp slik at kundene skal ha god tid til å ta kontakt med nettselskapet. I alt får kundene minimum tre skriftlige varsel. I tillegg får de kundene vi har mobiltelefonnummeret til også sms'er før stenging. I teksten det henvises til fra brev i april, er det vist til at måler må byttes innen 16. mai. Dette medfører ikke at stenging kommer til å skje den 17. mai for disse kundene.

I spesielle tilfeller der kunden skulle påstå å ha sendt inn legeerklæring og Eidsiva Nett ikke kan se å ha mottatt denne, vil vi alltid la tvilen komme kunden til gode.

Eidsiva Nett søker alltid å behandle kunder på en skikkelig og respektfull måte. Prosedyrene for stenging er lagt opp for å gi kundene rimelig tid og forklaring, samt anledning til å ta direkte kontakt med våre kundebehandlere.»

Med vennlig hilsen / Best regards

Anita Ihle Steen

Ordfører

Ringsaker kommune

